

BIJLAGE 5 BESCHRIJVING EN TOETSING HUIDIG GEBRUIK

NOTITIE BESCHRIJVING EN TOETSING HUIDIG GEBRUIK

1 BEOORDELING HUIDIGE ACTIVITEITEN BINNEN NATURA 2000-GEBIED COEPELDUYNEN

1.1 Soortenbescherming en de zorgplicht

Voor alle activiteiten in dit Natura2000-gebied geldt de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving). Daarin staat dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, overige natuurgebieden en alle in het wild voorkomende dieren en planten. Handelingen met negatieve gevolgen voor natuurgebieden of soorten mogen niet worden uitgevoerd of er moeten maatregelen worden genomen om negatieve gevolgen te voorkomen en schade te herstellen of te compenseren. Hierbij is leidend dat (leefomstandigheden van) soortenpopulaties niet mogen verslechteren en dat het acceptabel is dat maatregelen ten behoeve van de kwaliteitsaspecten van de leefomgeving van soorten alsmede maatregelen ten behoeve van de uitbreiding van soorten tijdelijk lokaal negatieve effecten kunnen veroorzaken.

1.2 Natuurbeheer en onderhoud¹

a. *Natuurbeheer en onderhoud van het eigendom van Staatsbosbeheer.*

In het algemeen geldt, dat het door Staatsbosbeheer uitgevoerde natuurbeheer is afgestemd op en grotendeels plaatsvindt ten gunste van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Plaggen duinvalleien.
- Maaien.
- Verwijderen struweel rondom duinvalleien.
- Begrazen.
- Lokaal beperken overstuiving door aanplant helm of plaatsen duindoornstaken.

Maaien en (na)-begrazen wordt uitgevoerd op locaties met rimpelroos, duinroos of vergrast duingrasland (H2130A). Daarnaast worden ook de vochtige duinvalleien jaarlijks gemaaid. Een beheermaatregel die Staatsbosbeheer uitvoert om ongewenste dynamiek/verstuiving te beperken, is de plaatselijke aanplant met helm en/of plaatsen duindoorn-staken. Deze maatregel is erop gericht de habitattypen grijze duinen kalkrijk (H2130A) en vochtige duinvalleien (kalkrijk en hoge moerasplanten (H2190B en H2190D) te behouden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen kunnen dan ook worden uitgesloten. Voor de andere bovengenoemde maatregelen geldt eveneens dat ze erop zijn gericht de omvang en kwaliteit van de habitattypen H2130A, H2120, en H2190B en H2190D te behouden. Voor deze beheermaatregelen geldt eveneens dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen zijn uit te sluiten.

Ook de overige onderhoudswerkzaamheden als het verwijderen van zwerfvuil, onderhoud van rasters en recreatieve infrastructuur en surveillance staan direct of indirect ten dienste van het algemene natuurbeheer. Voor deze activiteiten is jaarrond betreding van het gebied noodzakelijk. De activiteiten worden op een zodanige wijze uitgevoerd dat schade aan de habitattypen wordt voorkomen.

¹ In alle gevallen geldt de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving). Daarin staat dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, overige natuurgebieden en alle in het wild voorkomende dieren en planten. Handelingen met negatieve gevolgen voor natuurgebieden of soorten mogen niet worden uitgevoerd of er moeten maatregelen worden genomen om negatieve gevolgen te voorkomen en schade te herstellen of te compenseren.

Het kortstondig en zeer plaatselijk betreden leidt daarom niet tot significant negatieve effecten op habitattypen.

Conclusie: De beheer- en onderhoudswerkzaamheden en surveillance die door Staatsbosbeheer worden uitgevoerd vallen in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten. Al deze werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet.

b. Natuurbeheer van de terreinen van overige eigenaren.

Overige eigenaren in Coepelduynen zijn de gemeente Noordwijk, de gemeente Katwijk, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Rijksvastgoedbedrijf en bovendien is in het noordelijk deel van Coepelduynen particulier eigendom aanwezig. Gemeente Katwijk, gemeente Noordwijk en particuliere eigenaren voeren voor zo ver bekend (nog) geen natuurbeheer uit. Het Hoogheemraadschap voert un haar beheergebied in het Wantveld begrazingsbeheer. Er vindt in voor- en najaar begrazing met schapen plaats waarbij maatwerk wordt toegepast voor wat betreft het moment van begrazing en het aantal schapen. Dit gebeurt in afstemming met ecooloog van Hoogheemraadschap Rijnland. Dit maatwerkbeheer is erop gericht de kwaliteit van de grijze duinvegetatie (habitattype H2130A) te behouden. Negatieve effecten van het beheer op de instandhoudingsdoelen kunnen dan ook worden uitgesloten.

Conclusie: Het beheer van de terreinen door het Hoogheemraadschap van Rijnland valt in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten.

c. Exotenbeheer- en bestrijding

Exoten vormen plaatselijk binnen Coepelduynen een knelpunt voor de natuurkwaliteit en worden dan ook beheerd en/of bestreden. Het gaat voornamelijk om rimpelroos maar ook andere (invasieve) exotensoorten zoals bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers komen voor en moeten worden beheerd en bestreden. Exoten (al dan niet invasief) kunnen inheemse soorten verdringen waardoor de biodiversiteit afneemt. Sinds 1 januari 2015 is in de Europese Unie EU-verordening 1143/2014 van kracht. Deze verordening heeft als doel de introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten in Europa te beperken. Centraal in de verordening staat een lijst van soorten (de Unielijst) waarvan de negatieve effecten zodanig zijn dat gezamenlijk optreden op het niveau van de Unie gewenst is. Soorten van de Unielijst die in de natuur voorkomen moeten worden verwijderd of zodanig worden beheerd dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het beheren en bestrijden van exoten moet plaatsvinden om de kwaliteit en omvang van habitattypen te behouden. Het niet bestrijden van exoten leidt tot schade aan de instandhoudingsdoelen. De verplichting voor de bestrijding van invasieve soorten van de Unielijst vloeit bovendien voort uit de EU-verordening 1143/2014. Activiteiten die te maken hebben met het beheren of bestrijden van exoten worden op een zodanige wijze uitgevoerd dat schade aan de habitattypen wordt voorkomen. In kader hiervan brengt boswachter ecologie kwetsbare soorten en vegetaties in beeld. Hierbij worden deze uit gerasterd of gemarkeerd indien nodig. De aannemer wordt vervolgens rondgeleid langs de kwetsbare locaties en dient deze locaties te vermijden tijdens de uitvoering. Door gebruik te maken van deze werkwijze worden bovendien negatieve effecten op beschermde soorten (waaronder broedvogels en niet-broedvogels, rugstreeppad en zandhagedis) voorkomen.

Conclusie: Activiteiten die te maken hebben met exotenbeheer- en bestrijding en die worden uitgevoerd conform de boven beschreven werkwijze vallen in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten. Al deze werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten worden uitgevoerd conform deze werkwijze en op dezelfde wijze worden voortgezet.

1.3 Monitoring natuurwaarden

d. Monitoring natuurwaarden in de Coepelduynen

De monitoring staat direct of indirect in dienst van het algemene natuurbeheer. Staatsbosbeheer is op dit moment verantwoordelijk voor flora- en faunakarteringen en -monitoring, vegetatiekarteringen, en monitoring van exoten op hun eigen terrein. Verder wordt in opdracht van de Provincie grondwatermonitoring en overige abiotische monitoring uitgevoerd en worden vegetatieopnames in de PQ's gemaakt. Deze activiteiten dienen in afstemming met Staatsbosbeheer worden uitgevoerd.

Bij het uitvoeren van monitoringsactiviteiten is op beperkte schaal sprake van vertrapping van de vegetatie. Schade aan de habitattypen, als gevolg van deze kleinschalige en beperkte betreding, is door het kortstondige en veelal plaatselijke karakter echter verwaarloosbaar en draagt bij aan de instandhouding van het zeedorpenlandschap. Aangezien monitoring noodzakelijk is voor de optimalisatie van het natuurbeheer en de andere maatregelen, zijn de effecten van monitoring indirect zelfs positief.

Conclusie: De activiteiten in het kader van monitoring hebben geen, of verwaarloosbare effecten op de instandhoudingsdoelen. De werkzaamheden vallen in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet.

1.4 Kustverdediging

e. Taludherstel

De zeereep valt onder het beheer van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het taludherstel heeft geen invloed op de knelpunten voor de instandhoudingsdoelen. Het in het kader van veiligheid uitgevoerde taludherstel van de zeereep kan wel leiden tot een beperkte vergraving of beschadiging van de witte duinen en van embryonale duinen wanneer het binnen begrenzing van de Natura 2000 – gebied plaats vindt. Taludherstel wordt echter alleen uitgevoerd als sprake is van een acuut risico zoals bijvoorbeeld instorting of naar aanleiding van de jaarlijkse inspectie in de periode februari-maart (na het stormseizoen). Deze activiteit vindt op beperkte schaal plaats in ruimte en tijd. Daarnaast betekent taludherstel het zo goed mogelijk terugbrengen van de bestaande situatie vóór afslag of instorting, met zand die vergelijkbaar is met gebiedseigen zand in de zeereep.. Per saldo levert taludherstel dus geen noemenswaardige verandering van de zeereep op en geen significant negatieve effecten op de habitattypen embryonale duinen of witte duinen (H2110 en H2120).

Conclusie: Taludherstel in de zeereep heeft een verwaarloosbaar effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. De werkzaamheden vallen in categorie 4a, niet vergunningplichtige activiteiten.

f. Vastlegging zeereep door aanplant helm

Aanplant van helm vindt op beperkte schaal en sporadisch plaats. Aanplant van helm wordt door het hoogheemraadschap voornamelijk uitgevoerd in de eerste duinenrij als er na een zware storm afslag heeft plaatsgevonden. Vastlegging van de zeereep op grote schaal leidt tot een beperking van de dynamiek van de zeereep en van verstuiwing en de aanvoer van kalkrijk zand naar het middenduin. Een beperkte aanvoer van kalkrijk zand is op termijn een potentieel knelpunt voor het habitatype kalkrijke grijze duinen (H2130A). Doordat aanplant van helm slechts op beperkte schaal en incidenteel wordt toegepast op locaties waar afslag heeft plaatsgevonden zijn de effecten van deze activiteit zeer beperkt. Deze helmaanplant heeft dan ook geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van grijze duinen.

Conclusie: De aanplant van helm die op beperkte schaal en sporadisch plaatsvindt op locaties waar afslag heeft plaatsgevonden heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen. De werkzaamheden vallen in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet.

g. Helmsteken

Het helmsteken in de Coepelduynen wordt op zeer beperkte schaal en incidenteel uitgevoerd bij de strandopgangen en de paden. Helm wordt hierbij uitgestoken om elders buiten het gebied weer aangeplant te worden. Zo wordt een zwakke schakel in de zeereep weer versterkt. Helmsteken gebeurt incidenteel en op kleine schaal op locaties langs strandopgangen en paden in de witte duinen (H2120) waar veelal geen kwalificerend habitat aanwezig is. Negatieve effecten op de kwaliteit en omvang van het habitatype witte duinen treden dan ook niet op.

Conclusie: Helmsteken in de witte duinen (H2120) heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. De werkzaamheden vallen in categorie 4a, niet vergunningplichtige activiteiten.

h. Onderhoud van rasters, borden en hekken

In de zeereep zijn rasters, borden en hekken aanwezig waaraan regulier onderhoud en herstel plaatsvindt. Bij deze werkzaamheden wordt de vegetatie betreden. De schade aan de habitattypen in de zeereep waaronder embryonale duinen, witte duinen en duindoornstruwelen (H2110, H2120 en H2160) als gevolg van betreding is verwaarloosbaar. Negatieve effecten op de kwaliteit en omvang van de aanwezige habitattypen treden dan ook niet op.

Conclusie: Het onderhoud van rasters, borden en hekken in de zeereep van de Coepelduynen hebben een verwaarloosbaar effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. De werkzaamheden vallen in categorie 4a, niet vergunningplichtige activiteiten.

1.5 Landbouw

i. Landbouw in de Coepelduynen

Binnen de begrenzing van de Coepelduynen is sprake van beweiding met paarden en koeien op een beperkt deel van een terrein in het zuiden van het gebied. Het gaat om particulier beheer. De paarden en koeien, die hier grazen worden bijgevoerd met voedselrestanten (bedrijfsafval) zoals oude broden, wortelen en dergelijke. Op dit graslandperceel is geen kwalificerende vegetatie aanwezig. Het gebruik van dit perceel leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Voor zo ver bekend worden deze percelen niet bemest. Wanneer er wel bemest wordt is een Ow-vergunning nodig als blijkt dat er effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 – gebied, mits dit gebruik onveranderd sinds de referentie datum legaal aanwezig is.

Voor beweiden van landbouwgrond is er geen vergunningplicht als aangetoond kan worden dat dit gebruik al legaal aanwezig was op de referentiedatum, het gebruik van de grond sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en sinds die datum de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied vanuit de betreffende landbouwgrond niet is toegenomen (categorie 4b).

Conclusie: De beweiding van paarden en koeien op de “weide” aan de zuidkant van Coepelduynen heeft geen effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Omdat bovendien beweiding al legaal aanwezig was op de referentiedatum, het gebruik sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en de stikstofdepositie vanuit de landbouwgrond niet is toegenomen is er geen vergunningplicht (categorie 4b). Er zijn geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet.

1.6 Recreatie

j. Recreatieve openstelling

In tabel 1 is de recreatieve openstelling van de Coepelduynen beschreven. Hieruit blijkt dat een deel van de Coepelduynen niet is opengesteld voor recreatie. Een groot gedeelte van het gebied is wél opengesteld waarvan een deel vrij betreedbaar is. Er gelden beperkingen voor wat betreft de periode van openstelling en de toegankelijkheid voor honden.

Tabel 1 Recreatieve openstelling Coepelduynen. De nummers verwijzen naar figuur 1.

Zone*	Openstelling	Beperkingen	Hondenbeleid
1. Eerste duinenrij, zeereep	Niet opengesteld (m.u.v. strandslagen)	n.v.t.	Honden niet toegestaan
2. Zone met fietspad en wandelpad aan westkant Coepelduynen	Jaarrond opengesteld op wegen en paden	Fietspad: Geen toegang met bromfietsen, buiten de fietspaden, voor gemotoriseerd verkeer en paarden. Voetpad: Geen toegang met paarden en (brom)fietsen, geen toegang buiten wegen en paden, geen toegang voor gemotoriseerd verkeer.	Honden gehele jaar toegestaan, loslopend en aangelijnd
3. Kerngebied	Vrij wandelen buiten het broedseizoen, van 15 augustus tot en met 14 maart	Geen toegang met: (brom)fiets, honden, paarden, gemotoriseerd verkeer. Geen toegang van 15 maart tot 15 augustus.	Honden niet toegestaan
4. Jaarrond opengesteld gebied noordzijde	Jaarrond opengesteld, vrij wandelen	Geen toegang met: paarden, (brom)fietsen, gemotoriseerd verkeer.	Honden gehele jaar toegestaan, loslopend en aangelijnd
5. Voetpad langs oostzijde	Jaarrond opengesteld, wandelen op wegen en paden	Geen toegang met: paarden, (brom)fietsen, gemotoriseerd verkeer. Geen toegang buiten wegen en paden.	Honden gehele jaar toegestaan, loslopend en aangelijnd

* Terreindelen die niet zijn genoemd zijn niet recreatief opengesteld. Het betreft bijvoorbeeld het Wantveld, de zeereep (met uitzondering van de strandslagen) en de particuliere terreindelen.

Figuur 1 Ruimtelijke zonering recreatieve openstelling Coepelduynen. Zie voor omschrijving openstelling tabel 1.

Het gebruik van de openbare paden heeft geen effect op de habitats waarvoor het gebied is aangewezen. De vegetatie wordt immers niet betreden. Significant negatieve effecten van het gebruik van de paden op de instandhoudingsdoelen zijn uitgesloten.

De openstelling van de Coepelduynen als struinnatuur draagt bij, vanwege de beperkte mate van betreding, aan de openheid van het gebied. Verstuiving krijgt hierdoor een grotere kans en vergrassing wordt tegengegaan. Het kleinschalige mozaïek in de duinsterretjesvegetatie/ zeedorpenvegetatie (als onderdeel van de grijze duinen) is echter wel gevoelig voor intensieve betreding. In de vegetatiekartering van 2020 is opgenomen dat de huidige recreatie bijdraagt aan de instandhouding van duinsterretjesvegetaties (Langbroek en Sikkes, 2021). In het kerngebied is er sprake van een extensieve recreatiedruk buiten het broedseizoen. Negatieve effecten op de kwalificerende vegetaties als gevolg van betreding treden hier dan ook niet op. In het jaarrond toegankelijk deel draagt een beperkte betreding van de zeedorpenvegetatie (onderdeel van het habitatype grijze duinen (H2130A)) bij aan de lokale verscheidenheid van het zeedorpenlandschap (Langbroek en Sikkes, 2021). Recent hebben er echter ontwikkelingen plaatsgevonden waardoor de recreatieve druk in de Coepelduynen is toegenomen. Het gaat bijvoorbeeld om een uitbreiding van Camping Noordduinen en nieuwe woningen in de omliggende gemeenten. Bij een toename van de recreatiedruk kunnen negatieve effecten van betreding niet worden uitgesloten.

In de eerste beheerplanperiode is trailrunnen als recreatievorm populairder worden. Soms vindt dat in groepen van wel 15 tot 20 mensen plaats. Trailrunnen in grotere groepen of intensief gebruik van het struingebied door trailrunners leiden plaatselijk tot negatieve effecten van betreding van de duingraslanden (H2120 en H2130A) maar ook tot een ongewenste toename van de verstuivingsdynamiek in de dynamische grijze duinen (waarnemingen Staatsbosbeheer).

In de tweede beheerplanperiode dienen de effecten van trailrunnen en een toename van ander recreatief gebruik in het struingebied nader in beeld te worden gebracht. Wanneer blijkt dat negatieve effecten optreden kan dit leiden tot toegangsbeperkende maatregelen of zonering.

Vermesting (depositie van overmatige voedingsstoffen) door hondenuitwerpselen zou kunnen optreden in de delen van de Coepelduynen waar honden mogen lopen. Er geldt een opruimplicht in de delen waar honden mogen lopen. Het is echter bekend dat ondanks de opruimplicht merendeel van hondenpoep wordt niet opgeruimd. Het is niet bekend hoeveel voedingsstoffen er per hectare per jaar in de Coepelduynen terechtkomen als gevolg van hondenuitwerpselen. Ook is niet bekend hoeveel honden dagelijks in het gebied aanwezig zijn. Wél is waargenomen dat in de eerste beheerplanperiode het aantal bezoeken van hondenuitlaat-services is toegenomen, vooral in het Staatsbosbeheer-terrein aan de noordzijde.

In de vegetatiekartering van 2020 is aangegeven dat een beperkte verrijking door hondenuitwerpselen mede zorgt voor de instandhouding van zeedorpenvegetaties. Bij een toename van de bodemverrijking kan de vegetatie echter verruigen of vergrassen. In de vegetatiekartering van 2020 is dan ook aangegeven dat de vegetaties onder druk staan vanwege toegestane recreatie (bovenmatige betreding) en hondenuitlaat-services (verrijking). Om negatieve effecten van verrijking door hondenuitwerpselen te voorkomen is het zinvol in het hondenlosloopgebied het aantal honden per begeleider te beperken tot drie. Deze maatregel kan door het aanpassen van de bebording ingevoerd. Verder is het nodig de opruimplicht door publieksacties onder de aandacht te brengen en te handhaven. Wanneer dit niet voldoende effect heeft moeten toegangsbeperkende maatregelen (bijvoorbeeld gericht op honden-uitlaatservices) of zoneringsmaatregelen worden toegepast gedurende de tweede beheerplanperiode.

In het struingebied wordt door recreanten soms gebruik gemaakt van metaaldetectoren. Voor het gebruik van metaaldetectoren is altijd schriftelijke toestemming nodig van de beheerder (Staatsbosbeheer). Deze toestemming moet vooraf schriftelijk worden aangevraagd.

Conclusie: De recreatieve openstelling van de Coepelduynen heeft bij de huidige recreatiedruk geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Bij een toename van de recreatiedruk zijn negatieve effecten in het struingebied echter niet uit te sluiten. Voor trailrunnen en wandelen in struingebieden geldt dat de effecten hiervan in de tweede beheerplanperiode nader onderzocht moeten worden. Uit dit onderzoek kan naar voren komen dat toegangsbeperkende maatregelen of zoneringsmaatregelen nodig zijn (categorie 4b).

Negatieve effecten van het laten loslopen van honden kan worden uitgesloten wanneer de opruimplicht wordt opgevolgd. In de praktijk blijkt dit echter niet altijd te gebeuren. Door een toename van het aantal loslopende honden van bijvoorbeeld honden-uitlaatservices vormt dit langzamerhand een knelpunt. Daarom is het nemen van een maatregel in het hondenloslooptgebied die het aantal honden per begeleider beperkt tot drie nodig. Deze maatregel wordt door het aanpassen van de bebording ingevoerd. Een andere voorwaarde is dan ook dat de opruimplicht door publieksacties onder de aandacht wordt gebracht en de opruimplicht wordt gehandhaafd (categorie 4b). Wanneer dit niet voldoende effect heeft moeten toegangsbeperkende maatregelen of zoneringsmaatregelen worden toegepast.

k. Onderhoud aan recreatievoorzieningen

Voor zover onderhoudswerkzaamheden aan paden, taluds en overige recreatieve voorzieningen in habitattypen worden uitgevoerd waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt, zal het effect verwaarloosbaar zijn. De activiteiten zijn daarvoor (zeer) plaatselijk en tijdelijk. Significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen zijn dan ook uitgesloten. Bovendien is het uitvoeren van regulier beheer en onderhoud niet vergunningsplichtig².

De aanplant van helm of het plaatsen van duindoornstaken, met als doel ongewenste overstuiving van het fietspad te voorkomen in verband met de veiligheid van fietsers, kan in principe wel negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen. In het eerste beheerplan is op basis van monitoring geconstateerd dat er geen effect op kwalificerend habitat optreedt na helmaanplant of het plaatsen van duindoornstaken. Deze activiteit vindt dermate sporadisch en kleinschalig plaats dat significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen dan ook kunnen worden uitgesloten.

Indien nodig wordt het fietspad vrijgemaakt van zand. Het zand wordt direct langs het fietspad gedeponeed op plaatsen waar geen kwalificerend habitat aanwezig is. Wanneer het om grotere hoeveelheden gaat wordt het op het strand gedeponeed eveneens buiten kwalificerend habitat. Omdat het zand buiten kwalificerend habitat wordt gedeponeed zijn significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen uitgesloten.

Conclusie: Van de onderhoudsmaatregelen aan recreatieve voorzieningen heeft alleen de aanplant van helm of het plaatsen van duindoornstaken mogelijke negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Vanwege de sporadische en kleinschalige aard van deze activiteit worden significante negatieve effecten echter uitgesloten. Deze onderhoudsmaatregel aan recreatieve voorzieningen in de Coepelduynen valt daarom in categorie 4a en is daarmee een niet-vergunningplichtige activiteit, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. Het vrijmaken van de fietspaden van zand heeft eveneens geen significante negatieve effecten mits het verwijderde zand buiten kwalificerend habitat wordt gedeponeed (categorie 4b).

² Zie voor de lijst met activiteiten en de checklist de RWS-handreiking *Beheer en Onderhoud* en de *Handreiking beheer en onderhoud van LNV*

1.7 Overige activiteiten

l. Overige activiteiten in de Coepelduynen

Op een aantal terreinen, die in particulier eigendom zijn, is kwalificerend habitat aanwezig. Het gaat onder andere om witte duinen, grijze duinen, duindoornstruwelen en duinbossen van de binnenduinrand (H2120, H2130A, H2160 en H2180C). Voor zover bekend wordt er geen beheer door de eigenaren uitgevoerd.

Behoudens het rasteronderhoud zijn er geen regelmatige activiteiten op deze terreinen. Het rasteronderhoud door de particulieren heeft een verwaarloosbaar effect op het aanwezige kwalificerende habitat. Betreding door eigenaren heeft evenmin een negatief op de instandhoudingsdoelen.

Conclusie: Het (bestaande) rasteronderhoud en de extensieve betreding door de particulieren heeft geen tot verwaarloosbare effecten op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. Deze activiteiten vallen in categorie 4a en zijn daarmee niet vergunningplichtig.

m. Gebruik van drones

Het gebruik van drones binnen een N2000-gebied is een vergunningplichtige activiteit. Drones kunnen verstoring van natuurdoelen veroorzaken wanneer deze zonder kennis van aanwezige natuurdoelen worden ingezet.

Professioneel gebruik voor noodzakelijk toezicht, monitoring, beheer, inrichting en onderzoek van het gebied van overheidswege, in opdracht van de overheid, beheerders en toezichthouders, kan vergunningvrij plaatsvinden (categorie 4b). Daarbij moet minimaal worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De vluchten worden uitgevoerd voor de uitvoering van noodzakelijk beheer en onderhoud, noodzakelijke monitorings-, reddings-, inspectie-, toezicht-, opsporings-, en defensietaken (waaronder HEMS5, SAR6, politie, brandweer of kustwachtvluchten), alsmede voor de uitvoering van calamiteitenbeheer. In algemene zin geldt in daadwerkelijke calamiteitssituaties het adagium 'nood breekt wet';
2. De vluchten voor de onder 1 genoemde publieke taken worden in opdracht van de overheid, dan wel door of in opdracht van de terreinbeherende natuurorganisatie uitgevoerd;
3. De vluchten worden uitgevoerd binnen de specifieke (drone)categorie, of met inachtneming van een door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) goedgekeurd handboek RPAS operaties,
4. De piloot van de drone is aantoonbaar op de hoogte van de lokale en actuele situatie ten aanzien van de beschermde natuurwaarden en de verstoring gevoeligheid van die waarden.

In algemene zin geldt in daadwerkelijke calamiteitssituaties het adagium 'nood breekt wet'.

Conclusie: Professioneel gebruik van drones en andere Remotely Piloted Aircraft Systems (RPAS) van alle gewichtsklassen voor noodzakelijk toezicht, monitoring, beheer, inrichting en onderzoek van het gebied van overheidswege, in opdracht van de overheid, beheerders en toezichthouders kan vergunningvrij plaatsvinden (categorie 4b), mits zij voldoet aan de hierboven beschreven voorwaarden. Verder geldt in daadwerkelijke calamiteitssituaties het adagium 'nood breekt wet'.

2 BEOORDELING HUIDIGE ACTIVITEITEN BUITEN NATURA 2000-GEBIED COEPELDUYNEN

2.1 Waterbeheer

a. *Peilbeheer*

Het huidige peilbeheer ten oosten van de Coepelduynen gelegen gebieden is gericht op het hier handhaven van een constant peil. Bij handhaving van dit huidige peil zal de zoetwaterlens onder de Coepelduynen onder de huidige abiotische omstandigheden dezelfde hoogte ten opzichte van het maaiveld houden. Daarmee zal het peilverloop van het grondwater binnen het gebied ongewijzigd blijven. De grondwaterstand in Coepelduynen vormt geen knelpunt voor de instandhoudingsdoelen. Er kan daarom geconcludeerd worden dat het huidige peilbeheer geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelen. In de toekomst kan dit een aandachtspunt worden, aangezien er veranderingen zullen plaatsvinden in de grootte van de neerslag, verdamping en de zeespiegelstijging in het kader van klimaatverandering..

Conclusie: Het peilbeheer ten oosten van de Coepelduynen heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. Het peilbeheer valt in categorie 4a en is daarmee een niet vergunningplichtige activiteit.

b. *Schonen sloot*

De schouwplichtige sloot, die door Staatsbosbeheer jaarlijks wordt geschoond, ligt net buiten het N2000 gebied. De sloot is klein en het schonen heeft geen effect op de grondwaterstanden of instandhoudingsdoelen in het gebied.

Conclusie: Het schonen van de sloot heeft geen effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. Het schonen van de sloot valt in categorie 4a en is daarmee een niet vergunningplichtige activiteit.

c. *Grondwateronttrekking*

Er zijn geen knelpunten bekend als gevolg van grondwateronttrekking in de omgeving die een relatie hebben met de grondwaterstanden in het Coepelduynen. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen of voorwaarden die betrekking hebben op grondwateronttrekking uit de omgeving op te nemen.

2.2 Kustverdediging

Activiteiten buiten de Coepelduynen die op het strand of direct in zee plaatsvinden zijn zandsuppleties, ingrepen bij calamiteiten en monitoring.

d. *Zandsuppleties*

Rijkswaterstaat voert het beheer en onderhoud van de kust met zandsuppleties uit vanuit een meerjarig programma Kustlijnzorg ([Uitvoeringsprogramma Kustlijnzorg - Helpdesk water](#)). Ieder suppletieprogramma beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks wordt het programma geactualiseerd, nadat de kust jaarlijks opnieuw gemeten en beoordeeld is. De onderbouwing suppletieprogramma 2024-2027 bevat een overzicht van locaties waar de basiskustlijn naar verwachting vóór 1 januari 2029 overschreden raakt op basis van de kustlijnbeoordeling van 1 januari 2023 ([Suppletieprogramma Kustlijnzorg \[2016 - ...\] - Rijkswaterstaat Publicatie Platform](#)).

De voor de Coepelduynen relevante suppletie locaties Noordwijk en Katwijk zijn in dit overzicht genoemd. Op de suppletie locatie Noordwijk is in 2022 een vooroeversuppletie uitgevoerd. Deze suppletie is nog niet terug te zien in de metingen. Het is de verwachting dat de vooroeversuppletie van 2022 de kust voor een aantal jaar voedt en daarmee de huidige en verwachte overschrijdingen van de kustlijn oplost. Daarom is voor suppletie locatie Noordwijk geen suppletie geprogrammeerd. Op de suppletie locatie Katwijk is in 2023 een strandsuppletie uitgevoerd. Aanvullend op deze suppletie is er op de locatie Katwijk in de periode 2025-2026 een strandsuppletie en een vooroeversuppletie geprogrammeerd.

Het uitvoeren van de suppleties is regulier beheer en onderhoud, wat niet wordt gezien als een plan of project in de zin van de Habitatrichtlijn³. Daarom is er voor het uitvoeren van de suppleties geen vergunning nodig in het kader van de Omgevingswet (gebiedenbescherming). De algemene zorgplicht van specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving) is echter wél van toepassing. Voor elke zandsuppletie hanteert Rijkswaterstaat de voorwaarden uit het betreffende Natura 2000-beheerplan als uitgangspunt voor deze zorgvuldigheid wanneer een zandsuppletie in of vlakbij een Natura 2000-gebied plaatsvindt. Dit wordt in een borgingsdocument uitgewerkt.

De volgende randvoorwaarden zijn relevant voor Coepelduynen:

- Strandsuppletie vindt niet plaats op locaties met kwalificerend habitat. Met name de habitattypen embryonale duinen en witte duinen zijn hierbij van belang.
- De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij zandsuppleties komt zoveel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletie locatie.

Conclusie: Het uitvoeren van zandsuppleties is regulier onderhoud. Dit is beschreven in het de RWS Handreiking Beheer en Onderhoud en de Handreiking Beheer en Onderhoud van het ministerie van LNV. Daarom zijn zandsuppleties nabij Coepelduynen niet vergunningplichtig en in dit beheerplan niet beoordeeld. De in het kader van de zorgplicht relevante voorwaarden met betrekking tot de locatie van strandsuppleties en de korrelgrootte van suppletiezand zijn hierboven weergegeven.

e. Ingrepen bij calamiteiten

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het ingrijpen bij calamiteiten op het strand. Er is geen ruimtelijke overlap van deze activiteit met de instandhoudingsdoelen. Ingrepen bij calamiteiten hebben daarom geen effecten de instandhoudingsdoelen.

Conclusie: Ingrepen bij calamiteiten op het strand buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Coepelduynen hebben geen effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. Ingrepen bij calamiteiten valt in categorie 4a en is daarmee een niet vergunningplichtige activiteit.

f. Monitoring- en meetactiviteiten op het strand

Bij de bestaande monitoring- en meetactiviteiten, die Rijkswaterstaat op het strand uitvoert, wordt met een auto het strand opgegaan. Daarbij wordt er niet gereden op het strandgedeelte met embryonale duinen (H2110). Deze activiteiten hebben geen effect op de instandhoudingsdoelen, omdat er ruimtelijk geen overlap is met de aangewezen Natura 2000 habitattypen.

³ RWS-handreiking Beheer en Onderhoud en de Handreiking beheer en onderhoud van LNV

Conclusie: Monitoring- en meetactiviteiten door Rijkswaterstaat op het strand nabij de Coepelduynen hebben geen effect op de instandhoudingsdoelen. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet en er niet gereden wordt op het gedeelte van het strand met embryonale duinen (H2110). Monitoring- en meetactiviteiten vallen in categorie 4a en is daarmee een niet vergunningplichtige activiteit.

2.3 Landbouw

g. Manege

In de directe omgeving van Coepelduynen is een manege gevestigd. Bij het houden van dieren (waaronder paarden) wordt stikstof uitgestoten in de vorm van ammoniak uit mest. Dit leidt tot stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied. Er zijn meerdere stikstofgevoelige habitattypen aanwezig en de kritische depositiewaarde van het habitatype grijze duinen kalkrijk (H2130A) wordt overschreden. Een toename aan stikstofdepositie kan significante gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen. De aanleg van nieuwe stallen, het wijzigen van het staltype of het vergroten van de stalcapaciteit (en andere dierenverblijven) dient daarom per project beoordeeld te worden en is vergunningplichtig als dit significante gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied (categorie 3).

Bestaande stallen (en andere dierenverblijven) die al legaal in gebruik waren op de referentiedatum en waarvan het gebruik sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en sinds die datum de stikstofdepositie vanuit de stallen (en andere dierenverblijven) op het Natura 2000-gebied niet is toegenomen zijn vergunningvrij (categorie 4b).

Conclusie: Stallen (en andere dierenverblijven) die al legaal in gebruik waren op de referentiedatum en waarvan het gebruik sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en sinds die datum de stikstofdepositie vanuit de stallen (en andere dierenverblijven) op het Natura 2000-gebied niet is toegenomen zijn daarmee vrijgesteld van vergunningverlening (categorie 4b).

h. Bloemen- en bollenteelt

Berekening uit oppervlaktewater Buiten het gebied, ten oosten van de Coepelduynen, vindt bloemen- en bollenteelt plaats. Het water dat voor berekening van de velden wordt gebruikt is over het algemeen oppervlaktewater. Aangezien in het gebied een vast peil wordt gehandhaafd leidt berekening uit oppervlaktewater niet tot veranderingen in de grondwaterstand in de Coepelduynen en zijn effecten op de instandhoudingsdoelen dan ook uit te sluiten.

Gebruik bestrijdingsmiddelen Bij bollenteelt wordt gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen (biociden en gewasbeschermingsmiddelen). Deze kunnen leiden tot verontreiniging door verwaaing en/of uitspoeling naar het oppervlaktewater. Het toedienen van deze middelen wordt conform de hiervoor geldende wettelijke regels uitgevoerd (Activiteitenbesluit). Deze regels zijn er onder andere op gericht de verspreiding van deze stoffen naar de lucht, bodem en het grond- en oppervlaktewater zoveel mogelijk te beperken.

De toepassing van bestrijdingsmiddelen voor bollenteelt vond al ruim voor de referentiedatum plaats. Sinds de invoering van het Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij in 2000 (sinds 2013 opgenomen in het Activiteitenbesluit) zijn de regels ten aanzien van het gebruik van deze middelen strenger geworden en erop gericht de verspreiding van bestrijdingsmiddelen naar de omgeving te beperken, waardoor het niet te verwachten is dat de eventuele verspreiding in dit gebied is toegenomen sinds de referentiedatum⁴.

⁴ Voor open teelten werd geconstateerd dat er in de periode 1998-2010 een reductie in de milieubelasting van 87% is bereikt voor open teelten, vooral als gevolg van een vermindering in driftemissie door de invoering van het Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij (RIVM, 2019).

Het huidige gebruik van door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) toegestane bestrijdingsmiddelen wordt vergunningvrij in het beheerplan opgenomen (categorie 4b). Voor veranderingen in het gebruik (bijvoorbeeld bij een verandering in teelten) is een toets of onderzoek nodig en geldt eventueel een vergunningplicht (categorie 3).

Bemesting Voor bemesten van landbouwgrond is er geen vergunningplicht als aangetoond kan worden dat dit gebruik al legaal aanwezig was op de referentiedatum, het gebruik van de grond sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en sinds die datum de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied vanuit de betreffende landbouwgrond niet is toegenomen (categorie 4b).

Conclusie:

- **Berekening:** Berekening uit oppervlaktewater leidt niet tot veranderingen in de grondwaterstand in de Coepelduynen en effecten op de instandhoudingsdoelen zijn dan ook uit te sluiten. Berekening uit oppervlakte valt in categorie 4a en is daarmee een niet vergunningplichtige activiteit.
- **Bestrijdingsmiddelen:** Het huidige gebruik van door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) toegestane bestrijdingsmiddelen wordt vergunningvrij in het beheerplan opgenomen (categorie 4b). Voor veranderingen in het gebruik (bijvoorbeeld bij een verandering in teelten) is een toets of onderzoek nodig en geldt eventueel een vergunningplicht (categorie 3).
- **Bemesting:** Voor bemesten van landbouwgrond is er geen vergunningplicht als aangetoond kan worden dat dit gebruik al legaal aanwezig was op de referentiedatum, het gebruik van de grond sinds die datum niet wezenlijk is gewijzigd en sinds die datum de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied vanuit de betreffende landbouwgrond niet is toegenomen (categorie 4b).

2.4 Recreatie

i. Horeca, parkeerplaats en bebouwing

De bestaande horecavoorzieningen (strandpaviljoen), bungalows, strandhuisjes, parkeerplaats en de daaromheen liggende gebouwen van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM), de Katwijkse Reddingsbrigade (KRB) en het jeugdhonk leiden tot verkeersbewegingen op en rond de parkeerplaats. Deze voorzieningen leiden vervolgens tot gebruik van paden en van het strand.

Verder leidt gemotoriseerd verkeer tot stikstofdepositie in de omgeving van het Natura 2000-gebied. Er zijn meerdere stikstofgevoelige habitattypen aanwezig en de kritische depositiewaarde van het habitatype grijze duinen kalkrijk (H2130A) wordt overschreden. Het gebruik van de infrastructuur leidt tot mogelijke effecten door stikstofdepositie. Het gebruik hiervan dateert echter al van voor de referentiedatum en de reikwijdte van effecten hiervan is sindsdien niet toegenomen. In dit kader zijn significante effecten uit te sluiten. Het gebruik van de boven beschreven bestaande voorzieningen kan gezien het bovenstaande zonder nadere voorwaarden in het beheerplan worden opgenomen en is vergunningvrij (categorie 4a).

Conclusie: Gemotoriseerd verkeer als gevolg van het gebruik van de verschillende horecagelegenheden, bebouwing en parkeerplaats nabij de Coepelduynen dateert al van voor de referentiedatum en de reikwijdte van effecten hiervan is sindsdien niet toegenomen. In dit kader zijn significante effecten uit te sluiten.

Het gebruik van de boven beschreven bestaande voorzieningen kan gezien het bovenstaande zonder nadere voorwaarden in het beheerplan worden opgenomen en is -als deze niet wezenlijk veranderen- vergunningvrij (categorie 4a).

j. Gebruik en beheer van het strand

Aan de zuidzijde en aan de uiterste noordzijde van Coepelduynen is juist buiten de begrenzing strandbebouwing aanwezig in de vorm van strandhuisjes, strandpaviljoens en een kite-clubgebouw. In het kader van het beheerplan wordt het plaatsen en gebruik van (tijdelijke) strandbebouwing niet getoetst

omdat hiervoor een vergunningplicht in het kader van de Omgevingswet geldt. Dit geldt voor alle vormen van strandbebouwing. Wanneer er sprake is van huidige strandbebouwing zonder vergunning, is het gebruik illegaal en ontstaat daarmee een handhavingsskwestie.

Op het strand voor de strandbebouwing vindt strandbeheer plaats in de vorm van schoonmaken en egaliseren. Embryonale duinen (H2110) ontbreken langs de duinvoet achter de strandbebouwing. Dat geldt zowel voor de referentiesituatie (T0-kaart) als voor de T1-situatie (2020). Significante negatieve effecten van het strandbeheer op de instandhoudingsdoelen zijn dan ook uit te sluiten.

Embryonale duinen zijn voornamelijk aanwezig buiten de rasters. Daarom kan er door strandrecreatie betreding plaatsvinden van het habitatype embryonale duinen. Strandrecreatie is één van de redenen waarom de typische soort van het habitatype embryonale duinen ontbreekt. In de eerste beheerplanperiode is de totale omvang van het habitatype embryonale duinen aan de strandzijde echter toegenomen. Dit duidt erop dat het gebruik van het strand geen significante negatieve effecten heeft op dit habitatype. Het feit dat embryonale duinen nabij de strandopgangen ontbreken, duidt erop dat te intensieve betreding wél kan leiden tot negatieve effecten. Hiervan is op dit moment echter geen sprake.

Conclusie: Gebruik en beheer van het strand hebben geen of verwaarloosbare effecten op de instandhoudingsdoelen. De werkzaamheden vallen in categorie 4a; niet vergunningplichtige activiteiten. Er zijn dan ook geen beperkingen of maatregelen nodig, mits de activiteiten op dezelfde wijze worden voortgezet. In het kader van het beheerplan wordt het plaatsen en gebruik van strandbebouwing niet getoetst omdat hiervoor een vergunningplicht in het kader van de Omgevingswet geldt (categorie 3).

2.5 Evenementen

k. Evenementen

Het is niet bekend in hoeverre in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied Coepelduynen evenementen plaatsvinden. Wel is duidelijk dat zij op meerdere manieren effecten kunnen hebben op de natuurwaarden. Denk daarbij aan aantasting habitattypen, stikstofdepositie, verstoring door geluid, licht, verontreiniging e.d.).

Omdat de opzet van evenementen (frequentie, bezoekersaantallen, routes en activiteiten) per evenement kan variëren moeten evenementen afzonderlijk beoordeeld worden in het kader van de Omgevingswet. Evenementen zijn vergunningplichtig wanneer uit een eerste toetsing blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten (categorie 3).

Conclusie: Evenementen buiten de begrenzing van Coepelduynen moeten afzonderlijk worden beoordeeld. Zij hebben mogelijk effecten op de natuurwaarden van het natuurgebied (aantasting habitattypen, verstoring door geluid, licht, verontreiniging e.d.). Evenementen zijn vergunningplichtig wanneer uit een eerste toetsing blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten (categorie 3).